

ВОДИЧ КРОЗ ИЗБОРНЕ НЕПРАВИЛНОСТИ

...јер нам је стало!

О ЛОКАЛНИМ ИЗБОРИМА 2016.

Који избори ће се одржати 2016. године?

У недјељу, 2. октобра 2016. године одржаће се Локални избори.

Ко се бира на Локалним изборима 2016.?

На локалним изборима у Босни и Херцеговини бирају се представници грађана на нивоу локалне самоуправе. То су начелници општина и градоначелници, вијећници у општинским вијећима у Федерацији БиХ, односно одборници у скупштинама општина у Републици Српској, те заступници у Скупштини Брчко Дистрикта БиХ.

Учешће националних мањина на локалним изборима

Припадници националних мањина имају Законом загарантовано право на заступљеност на локалном нивоу сразмјерно проценту њиховог учешћа у броју становника према последњем попису становништва у БиХ. Приликом расподјеле мандата, прво се додјељују гарантовани мандати припадницима националних мањина, након чега слиједи расподјела редовних мандата.

Ко организује изборе?

Све изборе расписује и организује Централна изборна комисија БиХ. Друга тијела за спровођење избора су општинске / градске изборне комисије, Изборна комисија Брчко Дистрикта БиХ и бирачки одбори.

Ко финансира изборе?

Сви избори се финансирају из буџета различитих нивоа власти. Новац у буџетима је новац свих грађана. То значи да Ви финансирате изборе!

Како се гласа?

На дан избора сваки гласач ће добити два гласачка листића - један листић за начелника / градоначелника и други за представнике у локалним скупштинама / вијећима. У Брчко Дистрикту БиХ гласачи ће добити један гласачки листић.

На првом гласачком листићу гласате за начелника општине, односно градоначелника. Ваш глас се сматра важећим уколико Ваш гласачки листић означите поред имена **САМО ЈЕДНОГ** кандидата за начелника / градоначелника, испред једног политичког субјекта.

056 НАЧЕЛНИК / ГРАДОНАЧЕЛНИК УГЉЕВИК /
NAČELNIK / GRADONAČELNIK UGLJEVIK

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ ГЛАСАЧКОГ ЛИСТИЋА / ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК / УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ ГЛАСАЧКОГ ЛИСТИЋА

1	☒	КАНДИДАТ
2	☐	КАНДИДАТ
3	☐	КАНДИДАТ
4	☐	КАНДИДАТ
5	☐	КАНДИДАТ

На другом гласачком листићу гласате за вијећнике у општинском вијећу, односно одборнике у скупштини општине/града. Ваш глас се сматра важећим уколико гласачки листић означите на један од сљедећих начина:

1. поред назива **САМО ЈЕДНОГ** политичког субјекта;

**010 ОВ/СО/ГВ/СГ ГРАДИШКА /
OV/SO/GV/SG GRADIŠKA**

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ ГЛАСАЧКОГ ЛИСТИЋА / PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNOJ STRANI GLASAČKOG LISTIĆA

☒ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ

2. поред назива **САМО ЈЕДНОГ** политичког субјекта и поред имена **ЈЕДНОГ ИЛИ ВИШЕ** кандидата у оквиру листе кандидата **ИСТОГ** политичког субјекта;

**029 ОВ/СО/ГВ/СГ БИЈЕЉИНА /
OV/SO/GV/SG BIJEĀINA**

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ ГЛАСАЧКОГ ЛИСТИЋА / PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNOJ STRANI GLASAČKOG LISTIĆA

☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☒ СТРАНКА 1 ☒ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☒ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ

3. поред имена **ЈЕДНОГ ИЛИ ВИШЕ** кандидата у оквиру листе кандидата **ИСТОГ** политичког субјекта.

**064 ОВ/СО/ГВ/СГ МРКОНЈИЋ ГРАД /
OV/SO/GV/SG MRKONJIĆ GRAD**

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ ГЛАСАЧКОГ ЛИСТИЋА / PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNOJ STRANI GLASAČKOG LISTIĆA

☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☒ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☒ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ

Приликом гласања за представника националних мањина, означаваате квадратички само у дијелу који се односи на кандидате националних мањина. Уколико поред гласа датог представнику националне мањине означите и друге политичке субјекте, такав листић ће бити неважећи.

Ко може гласати на изборима?

Сви држављани БиХ који су навршили 18 година или ће на дан одржавања избора навршити 18 година.

Како се регистровати за гласање?

Није потребно регистровати се за гласање. Уколико сте навршили 18 година, или ћете до дана избора навршити 18 година, аутоматски ћете бити уписани у Централни бирачки списак, у својој општини пребивалишта.

Шта ми је потребно да бих гласао?

Важећа лична исправа са фотографијом - лична карта, пасош или возачка дозвола.

Гдје гласам?

Гласати можете у својој општини пребивалишта, на бирачком мјесту на којем сте уписани у извод из Централног бирачког списка.

Како могу провјерити на којем бирачком мјесту гласам?

Податке о Вашем бирачком мјесту можете провјерити на интернет страници Централне изборне комисије БиХ - www.izbori.ba тако што ћете, у за то предвиђен простор на страници, унијети 13 цифара Вашег јединственог матичног броја (ЈМБГ).

ИЗБОРНЕ НЕПРАВИЛНОСТИ

Шта су изборне неправилности?

Изборне неправилности представљају озбиљне повреде бирачких права грађана, и као такве су обухваћене Кривичним законом БиХ и другим законима и прописима. Иницијативу за покретање поступка може поднијети свако правно и физичко лице чије је право, установљено Изборним законом БиХ, повријеђено.

Изборне неправилности је најлакше разложити на оне које се дешавају прије изборног дана и током изборне кампање као што су:

- повреда права кандидовања на изборима;
- трговина мјестима у бирачким одборима између политичких субјеката;
- злоупотреба јавних ресурса у сврхе изборне кампање;

...затим, оне које су присутне на сам изборни дан, као што су:

- подмићивање при изборима или гласању, нпр. куповина гласова;
- ускраћивање бирачког права;
- превара при гласању;
- повреда слободе опредјељења бирача;
- повреда тајности гласања;
- спречавање одржавања избора и гласања;
- изборна превара, нпр. дописивање гласова;

...и оне везане за период после одржавања избора, какве су на примјер:

- уништење изборних исправа.

Најчешће изборне неправилности

Тип неправилности Законски оквир

<p>01</p> <p>Трговина мјестима у бирачким одборима између политичких субјеката</p>	<p>Протузаконито посредовање - члан 219. Кривичног закона БиХ (новчана казна или казна затвора до 3 године)</p>	
<p>02</p> <p>Злоупотреба јавних ресурса</p>	<p>Злоупотреба положаја или овлаштења - члан 220. Кривичног закона БиХ (новчана казна или казна затвора до 10 година)</p>	
<p>03</p> <p>Утицај на вољу бирача</p>	<p>Повреда слободе одређене бирача - члан 151. Кривичног закона БиХ (новчана казна или казна затвора до 5 година)</p>	
<p>04</p> <p>Гласање умјесто другог/ породично гласање</p>	<p>Превара при гласању - члан 152. Кривичног закона БиХ (новчана казна или казна затвора до 3 године)</p>	
<p>05</p> <p>Дописивање гласова/ кривотворење резултата избора.</p>	<p>Изборна превара - члан 154. Кривичног закона БиХ (казна затвора до 5 година)</p>	

Како могу пријавити кршење изборних правила?

Кршења изборних правила пријављују се локалним изборним комисијама (општинске, градске, изборна комисија Брчко Дистикта БиХ) као и Централној изборној комисији БиХ. Сваки бирач и политички субјект чије је право повријеђено може изборној комисији уложити приговор најкасније у року од 48 сати, односно у року од 24 сата од учињене повреде у изборном периоду. Приговор се подноси на обрасцу који је прописао ЦИК БиХ - два примјерка овог обрасца налазе се у прилогу овог Водича. ЦИК БиХ има првостепену надлежност приликом одлучивања по приговорима, док је Апелациони одјел Суда БиХ надлежан да рјешава по жалбама на одлуке ЦИК-а.

Додатно, сваки акредитовани посматрач може улагати образложене примједбе на рад бирачког одбора, а на основу чега политички субјект може уложити приговор надлежној изборној комисији. Такође, посматрач има право захтијевати препис записника органа чији је рад посматрао.

Како се подноси кривична пријава у вези са кршењем изборних правила?

Сваки грађанин је дужан пријавити постојање кривичног дјела надлежним институцијама. Надлежне институције су министарства унутрашњих послова, агенције за провођење закона, тужилаштва, те изборна администрација БиХ која је по службеној дужности обавезна пријављивати постојање кривичних дјела надлежним органима.

У којим се случајевима поништавају и понављају избори?

Централна изборна комисија БиХ ће поништити изборе у изборној јединици или на неком бирачком мјесту ако установи да је за вријеме гласања или бројања гласова дошло до неправилности које могу утицати на резултате избора, те наложити њихово понављање.

Ко може тражити поновно бројање гласачких листића?

Локална изборна комисија; политички субјект; акредитовани посматрач на бирачком мјесту на којем је био посматрач; група од 50 или више бирача, који су гласали на истом бирачком мјесту.

Централна изборна комисија БиХ може по службеној дужности наредити поновно бројање гласачких листића. ЦИК БиХ наређује поновно бројање гласачких листића ако утврди да је учињена повреда Изборног закона и да та повреда утиче на додјелу мандата.

Такође, грађани који уоче неправилности у изборном процесу могу их пријавити

Коалицији 'Под лупом'

на бесплатни број телефона **080 05 05 05**

или путем интернет странице Коалиције **www.podlupom.org**

Садржај овог документа је искључива одговорност Коалиције "Под лупом" и ни у ком случају не представља становишта Европске уније.

Пријави се и буди грађански, нестраначки посматрач Коалиције "Под лупом" на Локалним изборима 2016!

Попуни онлајн образац за пријаву на
www.podlupom.org/posmatraci
и ми ћемо те контактирати у блиској будућности!

Желиш се додатно информисати?

Посјети нашу веб страницу

www.podlupom.org

...или лајкај нашу Facebook страницу

www.facebook.com/KoalicijaPodlupom

...или нас прати путем Twitter налога

www.twitter.com/pod_lupom

...или нас директно контактирај на

један од 7 регионалних уреда
(адресе и бројеви телефона доступни су на веб страници Коалиције "Под лупом")

...или телефоном на

+387 33 268 160